

REPUBLICA SLOVENIJA
VIŠJE DELOVNO
IN SOCIALNO SODIŠČE

DELOVNO IN SOCIALNO SODIŠČE
V LJUBLJANI
Prejeto neposredno po pošti (navadni priporočeni
v 4 izvodi z (s) prilogami

PREJETO 07.02.2013
DNE:

poslano po pošti priporočeno na rezept
št. B _____ dne _____
Prejeto je takšno s _____
Prejeto prejeto brez takse. Podpis pristojne osebe

SODBA

V IMENU LJUDSTVA

IN

SKLEP

15.2.2013
9

Višje delovno in socialno sodišče je v senatu pod predsedstvom višje sodnice – svétnice Ruže Križnar Jager, ob sodelovanju višje sodnice – svétnice Tatjane Prebil in višjega sodnika – svétnika Metoda Žužka kot članov senata,

v individualnem delovnem sporu predlagatelja: **SINDIKAT DRŽAVNIH ORGANOV**, Dalmatinova ulica 4, Ljubljana, ki ga zastopa Ivan Stošič, odvetnik v Ljubljani, zoper nasprotnega udeleženca: **REPUBLIKA SLOVENIJA (VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE)**, ki jo zastopa Državno pravobranilstvo Republike Slovenije,

zaradi **kršitve in izvajanja kolektivne pogodbe,**

o **pritožbi predlagatelja** zoper sodbo Delovnega in socialnega sodišča v Ljubljani, opr. št. X Pd 1292/2011 z dne 4. 6. 2012 ter sklep iste opr. št. z dne 2. 7. 2012,

na seji **25. januarja 2013**

ODLOČILO:

- I. Pritožbi se delno ugoti in se izpodbijana sodba in sklep sodišča prve stopnje delno spremenita tako, da se glasita:

„Ugotovi se, da je nasprotna udeleženka kršila 50. člen Kolektivne pogodbe za javni sektor, ker delavcem, ki so do odprave nesorazmerij v osnovnih plačah upravičeni, za čas od 1. 10. 2010 do 31. 5. 2012 ne priznava in ne izplačuje tretje četrtine nesorazmerij v osnovnih plačah.

Nasprotna udeleženka je dolžna, skladno s 50. členom Kolektivne pogodbe za javni sektor svojim delavcem, ki so upravičeni do odprave nesorazmerij v osnovnih plačah, za čas od 1. 10. 2010 do 31. 5. 2012 priznati in izplačati tretjo četrtino odprave nesorazmerij v osnovnih plačah skupaj z zakonskimi zamudnimi obrestmi, ki tečejo od zapadlosti posamezne plače dalje, to je od 5. dne v mesecu za pretekli mesec, v roku 15 dni.

Nasprotna udeleženka je dolžna predlagatelju povrniti stroške postopka v višini 3.144,00 EUR v roku 15 dni, v primeru zamude z zakonskimi zamudnimi obrestmi od poteka roka do plačila, svoje stroške postopka pa krije sama.

Kar zahteva predlagatelj več in drugače, se zavrne.“

- II. V ostalem se pritožba zavrne in se v nespremenjenem delu potrdi izpodbijana sodba.
- III. Nasprotna udeleženka je dolžna predlagatelju povrniti pritožbene stroške v višini 744,00 EUR v roku 15 dni, v primeru zamude z zakonskimi zamudnimi obrestmi od poteka roka do plačila.

OBRAZLOŽITEV:

1. Sodišče prve stopnje je zavrnilo predlog predlagatelja, s katerim je zahteval, da se ugotovi, da je nasprotna udeleženka kršila 50. člen Kolektivne pogodbe za javni sektor, ker delavcem, ki so do odprave nesorazmerij v osnovnih plačah upravičeni, za čas od 1. 10. 2010 dalje ne priznava in ne izplačuje tretje četrtine nesorazmerij v osnovnih plačah ter da se nasprotni udeleženki naloži, da skladno s 50. členom Kolektivne pogodbe za javni sektor svojim delavcem, ki so upravičeni do odprave nesorazmerij v osnovnih plačah, za čas od 1. 10. 2010 dalje prizna in izplačuje tretjo četrtino nesorazmerij v osnovnih plačah, skupaj z zakonitimi zamudnimi obrestmi.

S sklepom z dne 2. 7. 2012 je sodišče prve stopnje odločilo, da je predlagatelj dolžan povrniti nasprotni udeleženci pravdne stroške v višini 2.645,00 EUR v roku 15 dni, v primeru zamude z zakonskimi zamudnimi obrestmi od poteka roka do plačila.

2. Zoper sodbo in sklep se pritožuje predlagatelj iz vseh pritožbenih razlogov iz 338. člena ZPP, to je zaradi zmotne in nepopolne ugotovitve dejanskega stanja, napačne uporabe materialnega prava ter bistvenih kršitev določb pravnega postopka. Predlaga, da pritožbeno sodišče pritožbi ugodi in izpodbijano sodbo in sklep spremeni tako, da zahtevku predlagatelja v celoti ugodi. Navaja, da je pretežni del svoje obrazložitve sodišče prve stopnje namenilo razlagi odločitve Ustavnega sodišča U-I-249/10-27 z dne 15. 3. 2012. Potrebno je poudariti, da konkretnega spornega razmerja s citirano ustavno odločitvijo ni mogoče razrešiti, kot je to izvedlo sodišče prve stopnje. Odločitev Ustavnega sodišča se nanaša na ugotavljanje neskladnosti z Ustavo Republike Slovenije določil prvega do desetega odstavka 42. člena Zakona o sistemu plač v javnem sektorju in 2. člena Zakona o spremembi Zakona o sistemu plač v javnem sektorju, ki se nanašajo na kvorum pri sklepanju oziroma spreminjanju vsebine kolektivne pogodbe. Za odločitev v tem sporu, ne glede na vsebino ustavne odločbe, je odločilno dejstvo, da so Kolektivna pogodba za javni sektor in Aneksi od 1 do 3 delavcem priznali pravico do tretje četrtine nesorazmerij v osnovnih plačah, ki so jo delavci pridobili od 1. 10. 2010 dalje. Po mnenju predlagatelja gre za pridobljeno pravico na podlagi veljavne kolektivne pogodbe in aneksov na dan 1. 10. 2010. Aneks št. 4, ki ga je sodišče prve stopnje navedlo kot podlago za zavrnitev zahtevka, se glede odprave tretje četrtine nesorazmerja ne more uporabljati, aneks št. 4 je bil objavljen šele novembra 2010, ko so delavci že pridobili pravico do izplačila tretje četrtine nesorazmerja v osnovnih plačah. V to pravico delavcev predlagatelja nasprotna udeleženka ni mogla posegati z aneksom št. 4, saj je s svojim ravnanjem retroaktivno posegala v pridobljene pravice. Bistveno vprašanje je, ali je nasprotna udeleženka lahko z naknadno sprejetim predpisom posegala v pridobljene pravice delavcev za nazaj. Ne strinja se z odločitvijo o stroških postopka ter meni, da bi bili povsem primerni stroški po tar. št. 3420 v znesku 500,00 EUR in za narok po tar. št. 3421 v znesku 365,00 EUR. Priglaša pritožbene stroške.
3. Pritožba je delno utemeljena.
4. Sodišče prve stopnje je o tem kolektivnem delovnem sporu že odločalo in predlog zavrglo, ker predlagatelj ni sprožil postopka posredovanja. Pritožbeno sodišče je pritožbi predlagatelja ugodilo in izpodbijani sklep s sklepom opr. št. X Pdp 209/2011 z dne 25. 5. 2011 razveljavilo in zadevo vrnilo sodišču prve stopnje v nov postopek.
5. Pritožbeno sodišče je preizkusilo izpodbijano sodbo in sklep sodišča prve stopnje

v mejah uveljavljenih pritožbenih razlogov, pri čemer je po uradni dolžnosti pazilo na bistvene kršitve določb postopka iz drugega odstavka 350. člena Zakona o pravnem postopku (ZPP, Ur. l. RS, št. 26/99 in naslednji) v zvezi s prvim odstavkom 366. člena ZPP in na pravilno uporabo materialnega prava. Na podlagi navedenega preizkusa je ugotovilo, da sodišče prve stopnje v postopku ni zagrešilo absolutno bistvenih kršitev pravil postopka, na katere pazi pritožbeno sodišče po uradni dolžnosti, da je dejansko stanje pravilno in popolno ugotovilo, napačno pa je uporabilo materialno pravo.

6. V ponovljenem postopku je sodišče prve stopnje predlog predlagatelja zavrnilo. Postavilo se je na stališče, da je v Aneksu št. 4 h Kolektivni pogodbi za javni sektor (Ur. l. RS, št. 89/2010) določeno, da javni uslužbenec doseže osnovno plačo, ki pripada višjemu plačnemu razredu zaradi odprave nesorazmerja, s l. 10. 2010. Ne glede na to pa se višja osnovna plača, ki pripada javnemu uslužbencu, začne plačevati kasneje. Izplačevati se bo začela v tistih dveh zaporednih letih, ki sledita letu, v katerem realna rast bruto družbenega proizvoda preseže 2,5 %, in sicer tako, da se v prvem letu do tedaj dosežena osnovna plača poviša za vrednost tretje četrtine odprave nesorazmerja in v drugem letu še za vrednost četrte četrtine. Leto, ko bi rast bruto družbenega proizvoda v primerjavi s prejšnjim letom preseгла 2,5%, še ni nastopilo. Nasprotna udeleženka na dan vložitve predloga v kolektivnem delovnem sporu ni kršila določbe 50. člena Kolektivne pogodbe za javni sektor (KPJS, Ur. l. RS št. 57/2008 in nadaljnji), ker rok iz te določbe še ni nastopil. Pravica iz 50. člena KPJS pa še ostaja.
7. KPJS je v 50. členu določala, da se nesorazmerja v osnovnih plačah odpravijo v obdobju od leta 2008 do leta 2010 v skladu z 19. in 25. členom te pogodbe, v dinamiki, določeni v tretjem odstavku 50. člena. Aneks št. 2 h Kolektivni pogodbi za javni sektor (Ur. l. RS št. 91/2009) je s spremembo četrtega in petega odstavka 50. člena KPJS določil, da se odprava tretje četrtine nesorazmerij v osnovnih plačah izvede s l. 10. 2010, četrte četrtine pa s l. 10. 2011. Znesek tretje četrtine odprave nesorazmerij v osnovnih plačah bodo upravičenci prejeli pri izplačilu plače za oktober 2010, znesek četrte četrtine pa pri izplačilu plače za oktober 2011 (2. člen Aneksa št. 2 h Kolektivni pogodbi za javni sektor). Z Aneksom št. 4 h Kolektivni pogodbi za javni sektor (Ur. l. RS št. 89/2010), objavljenem 8. 11. 2010, je v 1. členu določeno, da javni uslužbenec doseže osnovno plačo, ki pripada višjemu plačnemu razredu zaradi odprave nesorazmerij s 1. oktobrom 2010. Samo izplačilo pa se zamakne tako, kot je določeno v drugem odstavku 1. člena Aneksa št. 4 h Kolektivni pogodbi za javni sektor.
8. Ustavno sodišče je z odločbo U-I-249/10 z dne 15. 3. 2012 ugotovilo, da so določbe prvega do desetega odstavka 42. člena Zakona o sistemu plač v javnem sektorju (ZSPJS, Ur. l. RS št. 56/2002 in naslednji) in 2. člena Zakona o spremembi Zakona o sistemu plač v javnem sektorju (Ur. l. RS, št. 85/2010) v

neskladju z Ustavo, vendar pa se do odprave ugotovljenega neskladja prvi do deseti odstavek 42. člena ZSPJS ter KPJS z aneksi še vedno uporabljajo. Sodišče prve stopnje je glede na odločitev Ustavnega sodišča presodilo, da rok za izplačilo tretje četrtine odprave nesorazmerij v osnovnih plačah še ni nastopil, ker je Ustavno sodišče z citirano odločbo določilo, da se KPJS z aneksi še vedno uporablja. Pritožbeno sodišče poudarja, da se odločitev Ustavnega sodišča nanaša na ugotavljanje neskladnosti z Ustavo določil prvega do desetega odstavka 42. člena ZSPJS ter 2. člena Zakona o spremembi Zakona o sistemu plač v javnem sektorju, ki se nanašajo na kvorum pri sklepanju oziroma spreminjanju vsebine KPJS. Za rešitev konkretnega spora pa je bistvena ugotovitev, ali je nasprotna udeleženka z naknadno sprejetim Aneksom št. 4 lahko posegala v pridobljene pravice delavcev za nazaj. Aneks št. 4 h Kolektivni pogodbi za javni sektor, ki je v 1. členu odložil plačilo tretje četrtine odprave nesorazmerij v osnovnih plačah, je začel veljati 9. 11. 2010 (naslednji dan po objavi v Uradnem listu 8. 11. 2010), torej po datumu, do katerega bi morala nasprotna udeleženka po veljavni KPJS izplačati tretjo četrtino odprave nesorazmerij v osnovnih plačah, to pa je po 5. 11. 2010, ko je zapadla v plačilo plača za oktober 2010 (v skladu s Sklepom komisije Vlade Republike Slovenije za administrativne zadeve in imenovanja št. 10000-12/2009/3 z dne 8. 12. 2009). Pritožba zato utemeljeno uveljavlja, da je nasprotna udeleženka z naknadno sprejetim predpisom (Aneksom št. 4) nedopustno posegla v pridobljene pravice delavcev glede izplačila tretje četrtine odprave nesorazmerij v osnovnih plačah. Zato je pravna podlaga za izplačilo tretje četrtine odprave nesorazmerij v osnovnih plačah lahko le z Aneksom št. 2 h Kolektivni pogodbi za javni sektor spremenjen 50. člen KPJS, ki je v 2. členu določal, da bodo upravičenci znesek tretje četrtine odprave nesorazmerij v osnovnih plačah prejeli pri izplačilu plače za oktober 2010. Od tedaj dalje so javni uslužbenci upravičeni do plače, ki vključuje tretjo četrtino odprave nesorazmerij, vendar le do 31. 5. 2012.

Z Aneksom št. 5 h KPJS (Ur. l. RS, št. 40/2012, ki je začel veljati naslednji dan po uveljavitvi Zakona za uravnoteženje javnih financ), je bil namreč peti odstavek 50. člena KPJS ponovno spremenjen tako, da se višja osnovna plača, ki pripada javnemu uslužbencu zaradi odprave nesorazmerij, začne izplačevati s prvim dnem naslednjega meseca po uveljavitvi Zakona za uravnoteženje javnih financ (ZUJF, Ur. l. RS, št. 40/2012 in naslednji). 155. člen ZUJF določa, da se ne glede na določbe KPJS višja osnovna plača, ki pripada javnemu uslužbencu zaradi odprave tretje in četrte četrtine nesorazmerij v osnovnih plačah začne izplačevati s prvim dnem, ki sledi mesecu, v katerem je uveljavljen ta zakon. V skladu z 251. členom ZUJF je zakon začel veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu dne 31. 5. 2012.

9. Glede na navedeno in v skladu z določbo pete alineje 358. člena ZPP je pritožbeno

sodišče pritožbi delno ugodilo in delno spremenilo sodbo in sklep sodišča prve stopnje tako, da je predlogu v pretežnem delu ugodilo, tako kot izhaja iz izreka te sodbe in sklepa, v ostalem pa je pritožbo zavrnilo in v nespremenjenem delu potrdilo izpodbijano sodbo.

10. Glede na spremenjeno odločitev je bilo potrebno na novo odločiti tudi o stroških postopka. V skladu z Zakonom o odvetniški tarifi (ZOdvT, Ur. l. RS, št. 67/2008 in naslednji) je v tar. št. 3420 določena nagrada za postopek v razponu od 500,00 EUR do 1.500,00 EUR, v tar. št. 3421 nagrada za narok v razponu od 375 do 1.125,00 EUR in v tar. št. 3422 nagrada za postopek z rednimi pravnimi sredstvi v razponu od 600,00 EUR do 1.800,00 EUR. Predlagatelj je nepravilno priglasil stroške za postopek na prvi stopnji po tar. št. 3100 in 3102. Pritožbeno sodišče je od priglašanih stroškov predlagatelja glede na zahtevnost zadeve priznalo nagrado za postopek (tar. št. 3420) 1.000,00 EUR, nagrado za narok (tar. št. 3421) 800,00 EUR ter nagrado za postopek (tar. št. 3422) 800,00 EUR. Ob upoštevanju 20,00 EUR ter materialnih stroškov (tar. št. 6002) in 20 % DDV znašajo stroški 3.144,00 EUR.
11. Ker je predlagatelj s pritožbo v pretežnem delu uspel, mu je nasprotna udeleženka dolžna povrniti pritožbene stroške v višini 744,00 EUR.

Ljubljana, 25. januar 2013

Predsednica senata:

Ruža Križnar Jager

5